

[Holstein.]

mellem de overenskomstsluttende Parter indbyrdes og kun i en Krig, hvori samtlige de krigsførende udgøres af Magter, som har sluttet sig til Konventionerne (den saakaldte Klausul „*si omnes*“). Man turde kunne sige, at de forskellige Magter gjorde gældende i Krigen, at Haagkonventionernes Bestemmelser var bindende eller ikke bindende, alt efter som det for Tilfældet bedst passede deres Formaal.“

Ja, det var netop Sagen. Saadan blev Haagkonventionerne behandlet i Krigen *de facto*, og *de jure* var de ophævet ved, at andre end de, der havde underskrevet, bl. a. England, som ikke havde ratificeret, kom med i Krigen. Og saa redegør Betænkningen for, i hvilken Grad disse Konventioner Aar for Aar i stigende Grad blev krænkede overfor de neutrale af de krigsførende Magter, og redegør for — hvad ingen bedre end den højtærede Udenrigsminister ved — hvorledes de nordiske Stater Gang paa Gang forgæves protesterede mod Indgrebene og Til sidesættelserne af de neutrale folkeretlige Regler efter Konventionerne og i øvrigt efter de alment knæsatte Regler om neutrale Stater.

Men der er jo ikke mindste Udsigt til, at det ikke skulde gaa akkurat paa samme Maade, hvis Danmark skulde komme ud for en ny stor europæisk Krig. Tværtimod, der er overvejende Sandsynlighed for, at Fremtidens Krig i endnu højere Grad end Verdenskrigen bliver en Krig ikke alene mellem de kæmpende Staters væbnede Styrker, men med Inddragelse af de civile Befolkninger som Maal for Angreb og som Deltagere indirekte i Forsvaret.

Under saadanne retlige Vilkaar og Forudsætninger at paaberaabe sig Haager-Neutralitets-Konventionerne som Hjemmel for en international Retspligt til at opretholde et militært Beredskab med en aarlig Bekostning af ca. 20 Mill. Kr. vidner virkelig om en formalistisk Samvittighedsfuldhed, der ingen Steder hører hjemme, og som, naar den besjæler og bestemmer danske social-radikale Afrustningspolitikere, nærmest — synes jeg — virker tragikomisk. Saa uforstaaelig var Don Quixotes Følelse af Pligt til Vagtværn imod Vejrmøller dog ikke.

Men kan der da i Folkeforbundspagten eller i Kellogg-Pagten findes nogen Forskrift, som indebærer en international Retsforpligtelse til at besidde et militært organiseret Vagtkorps af en vis Beskaffenhed og Størrelse? Nej, ogsaa hvad Folkeforbunds-

pagten angaar, har de danske Socialdemokraters og den nuværende højtærede Udenrigsministers Opfattelse stedse og med Rette været den, at hverken Pagtens Nedrustningsbestemmelser i Art. 8 eller Sanktionsbestemmelserne i Art. 10—16 er til Hinder for, at det enkelte Forbundsmedlem suverænt kan nedruste, som det finder for godt.

Art. 8 — saaledes har jo den højtærede Udenrigsminister doceret det, saa længe Folkeforbundet har bestaaet — indeholder ingen Minimumsgrænse, under hvilken det enkelte Forbundsmedlem ikke har Ret til at nedruste. Og for saa vidt der er Spørgsmaal om Pagtens Sanktionsbestemmelser, har den højtærede Udenrigsminister stedse hævdet, at der kun paaligger Medlemmerne økonomiske, men ingen, som helst militære Sanktionsforpligtelser. Og hvad Kellogg-Pagten angaar, som overhovedet ingen Sanktionsbestemmelser indeholder, kan den dog vel ikke føres i Marken som retligt forpligtende Underskrifterne til at opretholde et militært Beredskab.

Villien til at medvirke til Krigens Umuliggørelse kan en lille Stat efter den hidtil gældende social-radikale Opfattelse ikke lægge stærkere for Dagen end ved at afskaffe sine militært organiserede Styrker til Lands og til Søs, og det kan der for saa vidt være noget, der taler for. En Ordning, hvorved man gør sig selv til en Flok Faar, militært-politisk set, har dermed for sit Vedkommende umuliggjort Krigen; der kan nemlig ikke føres Krig imod Faar, de kan dræbes, men der kan ikke føres Krig imod dem, og de kan heller ikke føre Krig, saa for saa vidt er det ikke vanskeligt for Danmarks Vedkommende at umuliggøre Krig — om det vil være et væsentligt Skridt til Underbygning af Landets nationale Sikkerhed og statslige Selystændighed og Uafhængighed, er maaske en anden Sag.

Med andre Ord, international traktatmæssig Retspligt findes ikke til at opretholde et militært Beredskab, selv om det til Lands kun udgør ca. 16 000 2 Maaneders uddannede Mand, forsynede med Maskingeværer og med ca. 350 forskelligartede mindre Kanoner, blot ikke de store, som kunde gøre et Kystforsvar effektivt, samt til Søs med et Par og tyve Smaaskibe, hvis Beskaffenhed og sømilitære Nytte staaer hen som et aabent Spørgsmaal, saa længe det nuværende danske Flaademateriel ikke er fuldstændigt rustet op.

Men naar der ikke findes noget internationalt Retsgrundlag, som nødvendiggør